

Raadswerkgroep Buitengebied in Beweging / implementatie Omgevingswet

Achtergrond

Omgevingswet

De Omgevingswet komt eraan. 1 januari 2021 treedt de wet in werking. De invoering van de omgevingswet bundelt en moderniseert in 1 wet (vrijwel) alle wetten voor de leefomgeving. Met de nieuwe Omgevingswet sorteert de wetgever voor op een duurzame samenleving en een circulaire economie. Ook wil ze inspelen op de energieke samenleving door actief in te zetten op burgerparticipatie en te werken met een uitnodigende planologie. De fysieke leefomgeving is niet meer een zaak voor enkel de overheid, het is een verantwoordelijk van overheid én samenleving.

De Omgevingswet gaat uit van een andere aanpak waarbij een integrale benadering en een evenwichtige beleidscyclus centraal staan. Aspecten zoals duurzaamheid en gezondheid krijgen meer aandacht in de nieuwe wet en zijn belangrijke wegingsfactoren. Met de invoering van de Omgevingswet wordt ook sterker de relatie gelegd tussen het fysieke en sociale domein. Wat vindt de samenleving belangrijk in haar leefomgeving? Hoe kan de inrichting van de fysieke leefomgeving bijdragen aan het welzijn van onze samenleving? Ook krijgt het bestuur meer mogelijkheden dan voorheen voor lokaal maatwerk.

De wetgever spreekt over een paradigmawisseling en een noodzakelijke cultuurverandering bij overheid en samenleving. Betekent dit nu dat op 1 januari 2021 de wereld er compleet anders uit ziet? Nee, de wet is dan van kracht en alle bestaande bestemmingsplannen en beheersverordeningen gelden van rechtswege als omgevingsplan. De wetgever geeft de gemeenten tot en met 2029 om de transformatie volledig door te maken.

Dit betekent wél dat we nu moeten starten met de voorbereidingen.

Het is van belang dat we de invoering van de Omgevingswet niet zien als slechts een stelselwijziging met nieuwe instrumenten zoals een Omgevingsvisie en Omgevingsplan, maar juist zien als een transformatie- opgave. Een transformatie in de manier waarop we werken, de manier waarop wij samenwerken met de samenleving en de hoe wij naar de leefomgeving kijken.

De Omgevingswet biedt ons de middelen om invulling te geven aan de opgaven van Leudal voor ons woon,- werk,- en leefklimaat. Het is (deels) een politieke keuze in welke mate de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt ingezet worden door de gemeente. Wat 'durven' we los te laten? Gaan wij daadwerkelijk werken met minder regels? Hebben wij voldoende vertrouwen in de samenleving? Hoe betrekken wij onze inwoners? Kunnen wij gebiedsgericht werken? Hoe gaan wij dit doen? Welke thema's vinden wij belangrijk voor de toekomst van Leudal? Wat is de rol van de raad?

Met het programma Buitengebied in Beweging (BIB) sorteren wij al voor op de Omgevingswet. Wij handelen al 'in de geest van de Omgevingswet'.

Programma Buitengebied in Beweging

Er zijn grote veranderingen gaande in het buitengebied. De prognose is dat de komende jaren 2/3 van de agrarische bedrijven in Leudal stopt. Dit leidt tot grootschalige leegstand van agrarische bedrijfsgebouwen. Een andere ontwikkeling is de schaalvergroting van bedrijven. Maatschappelijk gezien is er weinig ruimte voor schaalvergroting. Er is veel aandacht voor gezondheidsvraagstukken, geurbeleving, de visuele impact op de omgeving, transportbewegingen, dierenwelzijn en diergezondheid. Tegelijkertijd voltrekt zich een energietransitie waarbij vanuit de rijks- en provinciale overheden een taakstelling aan gemeenten wordt opgelegd met betrekking tot duurzame energie. Ook op het gebied van

water (hoogwaterbeveiliging) ligt er een flinke taak bij de gemeenten. Daarnaast willen we ons profileren met een kwalitatief hoogwaardige toeristisch recreatieve sector.

Al deze ontwikkelingen samen maken het complex om recht te doen aan de diverse belangen. Desondanks of misschien wel dankzij deze ontwikkelingen heeft de gemeenteraad in de programmabegroting van 2017-2020 de ambitie uitgesproken om een kwalitatief hoogwaardig buitengebied te creëren/behouden waarin een goed werk-, woon- en leefmilieu gewaarborgd is.

De complexiteit van de opgaven van het Buitengebied vraagt om een andere aanpak dan dat wij gewend zijn. Samen met de samenleving moet gezocht worden naar kansen, moeten we durven te experimenteren en buiten de bestaande kaders denken. Dit doen wij door te werken met proeftuinen, ambtenaren op te leiden op een andere manier te werken en de dialoog over de toekomst van het buitengebied te voeren met de samenleving. Hiermee sorteren wij ook deels voor op de mogelijkheden en opgaven van de Omgevingswet.

Betrokkenheid Raad

Zowel de implementatie van de Omgevingswet als de transformatie opgave van het buitengebied, vraagt om een grote betrokkenheid van de raad. De raad in belangrijke mate aan zet om de manier waarop de gemeente en de lokale samenleving met elkaar omgaan opnieuw vorm te geven, door de mix van inhoudelijke en proceskaders die zij stelt. Zo is de raad aan zet om een t.z.t de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan vast te stellen.

De Omgevingswet beoogt meer afwegingsruimte op lokaal niveau, maar de vraag in hoeverre we op lokaal niveau deze afwegingsruimte willen gebruiken, daar moet het gesprek nog over gevoerd worden. En nog belangrijker, daar moeten we ervaringen mee opdoen. '*Learning by doing*', dat is ook wat bij de proeftuinen centraal staat. Het is van belang dat wij dit proces samen met (een vertegenwoordiging van) de raad gaan doorlopen. Tijdens de themasessie BIB op 28 november 2018 is ook aan bod gekomen hoe belangrijk de betrokkenheid van raad is.

Rol raadswerkgroep:

- Meedenken en meedoen wat betreft de aanpak transformatie Buitengebied zowel op proces en inhoud.
- Meedenken en meedoen wat betreft de deelaspecten implementatie omgevingswet. Aspecten zoals: Participatie, omgevingsvisie en deregulering. Welke rol heeft een ieder? Wat verwachten we van de samenleving? Welke aspecten zijn belangrijk voor de gemeente Leudal?

Wat hebben we nodig;

Raadsleden;

- Die kennis¹ hebben van en affiniteit hebben met de transformatie opgave van het buitengebied en van de Omgevingswet
- Die actief mee willen denken, (niet slechts ambtelijke voorstellen toetsen), mee vorm willen geven aan de stappen die wij moeten gaan zetten

1 raadslid per fractie

Overlegstructuur: 1x per maand (2 uur)

1

(in de werkgroep zal aandacht besteed worden aan het vergroten van de kennis op dit vlak)